

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 4233

гр. Варна , 23.12.2020 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ в закрито заседание на двадесет и трети декември, през две хиляди и двадесета година в следния състав:

Председател: Светла В. Пенева
Членове: Невин Р. Шакирова
мл.с. Лазар К. Василев

като разгледа докладваното от Невин Р. Шакирова Въззивно гражданско дело № 20203100503518 по описа за 2020 година

Производството е по реда на глава XX от ГПК.

Образувано е по повод въззивна жалба на И. А. Д. срещу Решение № 3769 от 07.08.2020г. по гр.д. № 18597/2018г. по описа на ВРС, XI-ти състав, с което **на основание чл. 200 от КТ вр. чл. 24.3 от КТД** са отхвърлени предявените от въззивника срещу Параходство „БМФ“ АД, със седалище в гр. Варна и Взаимозастрахователно сдружение на корабособствениците „Уест ъв Инглант“ /Люксембург/, със седалище Люксембург искове за солидарно осъждане на ответниците /работодател и застраховател/ сумата от **93 154 щатски долари**, представляваща обезщетение за трайна неработоспособност в резултат на злополука, настъпила на 26.10.2017г. по време на заетост на м/к „Лудогорец“, плаващ под Малтийски флаг, изразяваща се в прекаран „исхемичен мозъчен инфаркт“ обусловила трайна негодност за работа по море, както е отхвърлен и предявеният в условията на евентуалност иск срещу Взаимозастрахователно сдружение на корабособствениците „Уест ъв Инглант“ /Люксембург/, със седалище Люксембург за осъждане на ответника да заплати сумата от **93 154 щатски долари**, представляваща обезщетение за трайна неработоспособност в резултат на същата злополука съгласно Сертификат за застраховка или друга финансова гаранция на отговорността на корабособственика, съгласно правило 4.2, Стандарт А4.2.1, параграф 1/б/ от Конвенцията за труда в морското корабоплаване, издаден на 26.01.2017г.

Жалбата е основана на оплаквания за недопустимост, евентуално за неправилност и незаконосъобразност на решението, поради нарушение на материалния закон и необоснованост. В исквата си молба ищецът е основал предявените искове на чл. 24 от КТД с ответника „Параходство БМФ“ АД, представляващ неразделна част от

индивидуалния му трудов договор. Предявеният иск не е деликтен по реда на чл. 200 от КТ, а за обезщетение за злополука, за която корабособственикът отговаря по смисъла на МТК. В първото съдебно заседание и в становището си по проекто-доклада изрично заявил, че искът му е за плащане на фиксирано обезщетение на договорно основание и специално чл. 24 от КТД. Въпреки така уточненото, съдът се е произнесъл по иск с правно основание чл. 200 от КТ, какъвто не е предявен, поради което моли обжалваното решение да се обезсили.

За да обоснове липса на пасивна материалноправна легитимация на „Параходство БМФ“ АД, ВРС се е позовал на § 1, т. 7 от ДР на Наредбата за трудовите и непосредствено свързани с тях отношения между членовете на екипажа и на обслужващия персонал на кораба /ДВ, бр. 93 от 2003г./. Според чл. 1 от тази наредба обаче, същата се прилага само за корабите, плаващи под български флаг. М.к. „Лудогорец“, на който служи въззивникът, е плавал под флага на Република Малта, поради което е налице грешно и неприложимо материално право. Приложимото за спора право е чл. II 1./j/ от Морската трудова конвенция и „Параходство БМФ“ АД има качеството на корабен мениджър по смисъла на тази разпоредба и чл. 225а от КТК. В самия КТД и в Анекс № 4, ответникът се е самоопределил като „оператор“ на кораба, както и в отговор от 07.02.2018г. Обстоятелството, че „ПБМФ“ АД е корабособственик по смисъла на МТК е изрично потвърдено и в индивидуалния трудов договор, поради което същия е пасивно легитимирана страна по трудовия договор по смисъла на МТК. В това качество Параходството е заплатило медицинските разходи на болницата в Бразилия, където въззивникът е бил опериран, за необходимата естракция на тромбовидните кръвонасядания. Ако не беше корабособственик, той не би имал задължението по Стандарт А.4.2.1 на МТК да плати тези медицински разходи. По отношение на ответника ВЗСК „Уест ъв Ингленд“ от друга страна – за да стане дължима гаранцията, поета от застрахователя по Стандарт А.4.2 от МТК, не се изисква корабът да е изоставен, нито корабособственикът да не е в състояние да плаща. Нормата на ал. 8 от цитирания Стандарт предвижда безусловно плащане на договореното в КТД обезщетение и то незабавно. По делото е представен застрахователен Сертификат от 01.12.2016г. и Анекс № 4 към КТД от 12.10.2016г., по силата на който м.к. „Лудогорец“ е включен във флотилията от корабите по отношение на които се прилага КТД. Поради допусната очевидна правна или фактическа грешка, решението на ВРС е необосновано. Напълно необосновано е решението, в частта, в която се обосновава с липсата на административен акт за установяване на трудова злополука по чл. 56 от КСО. Предмет на иска е вземане по КТД, а не от непозволено увреждане. Чл. 24 от КТД следва да се тълкува във връзка със Стандарт А4.2 – Отговорност на корабособственика, т. 5 от Морската трудова конвенция, която съдържа дефиниция на понятието „злополука“. МТК е специален закон по отношение на КТ, който е приложим по отношение на моряците, като особена категория работници, чиято работа е свързана с тежки условия на труд по море. Отношението на МТК спрямо КТ е разписана в Стандарт А4.2 и доколкото хипотезите на т. 5 от МТК в случая не са налице, то КТ не е приложим към спора. От друга страна за установяване на злополуката и настъпилата в резултат негодност за работа по море, чл. 24 от КТД не изисква

административен акт, а Рапорт на лекаря на Транспортна болница, която издава и удостоверенията за здравословна годност на моряците. Въпреки предприетото оспорване на заключението на вещото лице, в нарушение на съдопроизводствените правила съдът не е допуснал нова медицинска експертиза по въпроса дали е причинна връзка между инцидента и работата на ищеца на борда на кораба. Обясненията на експерта разколебават заключението му, поради което формираният извод за категорична липса на причинна връзка е резултат от допуснато съществено нарушение на процесуалните правила. Отправя искане въз основа на всичко изложено обжалваното решение да се обезсили, евентуално отмени.

В отговор на жалбата, „Параходство БМФ“ АД оспорва доводите в нея. Поддържа, че правилно ВРС е приел, че ответникът не е корабособственик, беърбоут чартъор на м/к Лудогорец, поради което и не е работодател на ищеца. В регистрите на морска администрация на държавата на флага Малта, под чийто флаг плава кораба, като корабособственик е посочено дружество „Лудогорец Меритайм“ ЛТД, което дружество е посочено и в трудовия договор на ищеца. Същото следва и от Свидетелство за регистрация под малтийски флаг на м/к Лудогорец. Пред ВРС е приет договор за посредничество при наемане на екипаж от 24.07.2017г. между Лудогорец Меритайм ЛТД и българска посредническа фирма „Булнав Менинг“ ЕООД, чрез посредничеството на която ищецът е нает на работа на борда на кораба. Несъстоятелни са доводите относно правната квалификация на исковете – предприетото от страна на ищеца изменение в тази връзка не е било допуснато от първоинстанционния съд, а чл. 24.2 от КТД урежда единствено начина на определяне на размера на обезщетението в зависимост от степента на увреждането. Този текст е разновидност на чл. 52 от ЗЗД. За приложението му е необходимо да има настъпила злополука, отчетена и регистрирана с влязъл в сила административен акт, като предпоставка за получаване на определено и съответстващо на увреждането обезщетение. Отправил искане в тази връзка жалбата да се остави без уважение като неоснователна.

Отговор на жалбата е депозиран и от „Уест ъв Ингленд Шип Оунърс Мютюал Иншурънс Асосийшън“, Люксембург, ВЗСК „Уест ъв Ингленд“, с който доводите в жалбата се оспорват с довод, претенцията срещу застрахователя се основава на несъществуващ документ. От друга страна, установено е по делото, че дружеството е издало Удостоверение за застраховка или друга финансова гаранция съгласно правило 4.2 от МТК по отношение на кораб Лудогорец не на ответника по делото, а на дружеството „Лудогорец Меритайм ЛТД“, регистрирано в Република Маршалови острови с ид. № 5930605. „Параходство БМФ“ АД не е пасивно легитимирана страна по предявените искове, а „Уест ъв Ингленд“ не е гарант за отговорността на това дружество, а само за отговорността на „Лудогорец Меритайм ЛТД“. Съгласно трудовия договор на ищеца, налице е договореност между страните за приложение на малтийското законодателство. Последното е в унисон със специалните правила за уреждане на трудови спорове между работодател и екипаж на кораб

установени в българския КТК в чл. 12. Ето защо счита, че българският съд следва да разгледа спора съгласно малтийското материално право. Неправилно в тази връзка ВРС е приложил българското материално право. Съгласно последното ищецът не е претърпял трудова злополука и не му се дължи претендираното обезщетение по чл. 24 от КТД /чл. 55 от КСО/. Отправил искане поради всичко изложено въззивната жалба като неоснователна да се остави без уважение.

Постъпила е и **въззивна жалба** от И. А. Д. срещу Решение № 260861 от 23.10.2020г. постановено по същото дело, с което **на основание чл. 247, ал. 1 от ГПК** е отхвърлена молбата му за допускане поправка на очевидна фактическа грешка, допусната в Решение № 3769 от 07.08.2020г. като в абзац 5 на стр. 5 от мотивите на решението и в абзац 2 на стр. 7 от мотивите на решението след думите „Застрахователен сертификат“ се добави „издаден на 26.01.2017г.

Жалбата е основана на оплаквания за неправилност, необоснованост и постановяване при съществено нарушение на съдопроизводствените правила. Заявил е в хода на производството, че застрахователен сертификат по Правило 4.2, Стандарт А4.2.1, пар. 1 /б/ от МТК е представен от ответника, който го е издал, поради което в нарушение на съдопроизводствените правила съдът е приел, че по делото изобщо не е доказано наличието на застраховка по МТК. Самият издател на застраховката е представил Застрахователен сертификат от 01.12.2016г. доказващ наличието и дължимостта на застрахователно обезщетение в полза на ищеца.

В отговор на жалбата „Параходство БМФ“ АД и ВЗСК „Уест ъв Инглант“ оспорват доводите в нея. Поддържат, че доводите касаещи мотивите на съдебния акт във връзка с изключването или не на някои писмени доказателства по делото не съставлява очевидна фактическа грешка по смисъла на чл. 247, ал. 1 от ГПК. Диспозитива на решението отразява волята на съда, поради което изводите, касаещите застрахователните сертификати, като част от мотивите на решението, не следва да се обективират в диспозитива на същото. Претенцията на ищеца срещу застрахователя е основан на представен от него неистински документ – сертификат от 26.01.2017г., а чрез въззивната си жалба същият цели да измени основанията на иска визирайки представения от ответника сертификат. Ето защо изразили становище, че решението е правилно, а жалбата е неоснователна.

На основание чл. 267, ал. 1 от ГПК при служебна проверка съдът констатира, че въззивните жалби са допустими. Депозирани са от активно легитимирана страна по делото, имаща правен интерес от обжалването, в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК и отговарят на съществените изисквания за редовност по чл. 260 и чл. 261 от ГПК. Делото следва да бъде насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание.

Във въззивна жалба е обективизирано искане за събиране на доказателства, а именно допускане на нова експертиза от вещи лица със специалност „трудова медицина“, които да отговорят на въпроса „Работата в машинното отделение на кораб, като моторист, какъвто е бил въззивникът, причинява ли стрес и извършва ли се при тежки условия, както и налице ли е според годишните доклади на Световната здравна организация причинна връзка между стресът и тежките условия на труд и настъпилите инфаркти по време на работа“.

В жалбата е обективизирано също искане за отправяне на преюдициално запитване на основание чл. 629 от ГПК до съда на Европейските общности в Люксембург по преюдициален за настоящото дело въпрос, а именно: „С оглед Стандарт А4.2.2 – Третиране на иски по договора“, съдържащ се в последния абзац на Директива /ЕС/ 2018/131 на Съвета от 23.01.2018г. за изпълнение на Споразумението, сключено между Асоциациите на корабособствениците от ЕО и Европейската федерация на транспортните работници за изменение на Директива 2009/13/ЕО в съответствие с измененията от 2014г. на Морската трудова конвенция от 2006г., одобрени от Международната конференция на труда на 11.06.2014г., допустимо ли е местното законодателство на държава членка да съдържа по-тежки и по-неблагоприятни условия – допълнителна административна процедура и изискване за допълнителен административен акт, в сравнение с Морската трудова конвенция, за да може един моряк да ангажира отговорността на корабособственика, като се има предвид, че Стандарт А4.2.1, т. 5 от МТК допуска освобождаване на корабособственика от отговорност само по отношение на злополуки, настъпили извън службата на кораба; причинена от умишлено действие или при умишлено прикрита болест или недъг в момента на наемане на работа, а изискването за представяне от моряка пред съда на административен акт за установяване на злополуката, създава още една, допълнителна възможност за освобождаване на корабособственика от отговорност, а съгласно местното законодателство задължението за инициране на административната процедура по установяване на злополуката и издаване на административния акт е на корабособственика, а не на моряка“.

За да се произнесе по доказателственото искане, съдът съобрази следното: пред ВРС е прието заключение на СМЕ, което в частта му относно причинно-следствената връзка между условията на работа, стреса и настъпилото увреждане е оспорено от представителя на ищеца. Направеното на основание чл. 201 от ГПК искане за провеждане на повторна експертиза по оспорения въпрос е оставено без уважение от първоинстанционния съд в нарушение на чл. 201 от ГПК. Ето защо при условията на чл. 266, ал. 3 от ГПК искането следва да се уважи, като се допусне провеждане на повторна СМЕ, която да отговори на формулирания относим и необходим за изясняване на релевантен факт по делото въпрос.

По искането за отправяне на запитване по въпроса допустимо ли е националното законодателство да предвижда допълнителни условия за освобождаване отговорността на корабособственика с оглед гарантиране защита на моряците от финансовите последици, породени от болест, злополука или смърт, причинена във връзка с тяхната работа, освен предвидените в т. 5 от Стандарт А4.2.1 от МТК, съдът съобрази следното: Морската трудова

конвенция от 2006г. е ратифицирана със закон, приет от 40-то Народно събрание на 27.05.2009г. /обн, ДВ, бр. 42 от 2009г./ и е в сила на 20.08.2013г. В съответствие с разпоредбата на чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България, същата е част от вътрешното право на страната и има предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които ѝ противоречат. Съгласно чл. 5, ал. 1 от Конвенцията всяка държава е длъжна да приеме и въведе в сила закони или подзаконови актове или други мерки, чрез които да изпълни задълженията си, произтичащи от нея. Всеизвестно е, че специалната норма дерогира действието на общата, а всяко национално законодателство може да определи за определен кръг увреждания специфични правила относно правото на обезщетение. В случая съдът намира, че не са налице предпоставките на чл. 629, ал. 3 от ГПК, поради което и на основание ал. 2 на чл. 629 от ГПК искането следва да се остави без уважение.

Отчитайки правомощията си на въззивна инстанция, в частност задължението да обезпечи точното приложение на закона /приложимата правна норма/ съгласно т. 1 от ТР № 1/2013г. на ОСГТК на ВКС, съдебният състав констатира следното:

Изрично в сключения между страните индивидуален трудов договор се съдържа клауза по смисъла на чл. 96, ал. 1 от КМЧП, съгласно която условията на договора са съобразно законодателството на Република Малта. Същевременно съгласно изр. 2 на чл. 96, ал. 1 от КМЧП, изборът на приложимо право не трябва да лишава работника от защитата, която му осигуряват повелителните норми на правото, което би се приложило, ако нямаше избор. По арг. от чл. 96, ал. 4 от КМЧП вр. чл. 91 от Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право отново приложимо ще е правото на Република Малта /предвид данните, че корабът на който е изпълнявал трудовите си задължения е под флага на тази държава/. Не е спорно също, че ищецът е престириал труд на кораб, т.е. това е мястото му на работа. Поради това в случая критерият „обичайно местопологане на труда“ има своето специфично проявление, произтичащо и от нормата на чл. 12 от КТК, привързвайки служителя към правото на държавата, под чието знаме плава корабът – правното положение на екипажа и отношенията между членовете на екипажа и корабоприитежателя се уреждат от закона на знамето на кораба независимо от гражданството им и от мястото, където тези отношения са възникнали.

Ето защо и на основание чл. 43, ал. 1 от КМЧП следва да бъдат предприети действия по установяване съдържанието на чуждото право, регламентиращо процесните отношения /установяване на трудова злополука и дължими обезщетения/. На страните следва да дадат указания на основание чл. 43, ал. 2 и ал. 3 от КМЧП. При неосказано съдействие от страните по установяване съдържанието на приложимото право, съдът следва да предприеме действия по установяване и изискване на същото по дипломатичен път.

Мотивиран от така изложените съображения, Варненски окръжен съд

ОПРЕДЕЛИ:

НАСРОЧВА производството по делото за разглеждане в открито съдебно заседание на **01.02.2021г. от 10:00 часа**, за която дата и час да се призоват страните по делото.

ДОПУСКА на основание чл. 201 от ГПК ПРОВЕЖДАНЕ НА ПОВТОРНА СЪДЕБНО-МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА със задача на вещото лице, след като извърши необходимите допълнителни справки и проучвания, да даде отговор на въпроса дали е причинно-следствена връзка между работата на ищеца на борда на м/к „Лудогорец“ и настъпилото на 26.10.2017г. увреждане на здравето му и „Работата в машинното отделение на кораб, като моторист, какъвто е бил въззивникът, причинява ли стрес и извършва ли се при тежки условия, както и дали е според годишните доклади на Световната здравна организация причинна връзка между стресът и тежките условия на труд и настъпилите инфаркти по време на работа“.

ОПРЕДЕЛЯ първоначален депозит за изпълнение на задачата по СГЕ в размер на **250 /двеста и петдесет/ лева**, платим от бюджета на съда на основание чл. 83, ал. 3 от ГПК.

НАЗНАЧАВА в качеството на вещо лице по изпълнение на поставената задача **С Г Н /990/**, което да бъде уведомено за ангажираността му по делото незабавно по телефона.

УКАЗВА на вещото лице задължението да уведоми съда, в случай, че не може да изготви заключението поради липса на квалификация, болест или друга обективна причина или в определения срок, както и да представи заключението си най-малко една седмица преди насроченото съдебно заседание, на основание чл. 197, ал. 2, 198 и 199 от ГПК, както и отговорността, която носи по чл. 86 от ГПК.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ на основание чл. чл. 629, ал. 3 и ал. 2 от ГПК искането на въззивника за отправяне на преюдициално запитване до съда на Европейските общности в Люксембург по въпроса: „С оглед Стандарт А4.2.2 – Третиране на искове по договора“, съдържащ се в последния абзац на Директива /ЕС/ 2018/131 на Съвета от 23.01.2018г. за изпълнение на Споразумението, сключено между Асоциациите на корабособствениците от ЕО и Европейската федерация на транспортните работници за изменение на Директива 2009/13/ЕО в съответствие с измененията от 2014г. на Морската трудова конвенция от 2006г., одобрени от Международната конференция на труда на 11.06.2014г., допустимо ли е местното законодателство на държава членка да съдържа по-тежки и по-неблагоприятни условия – допълнителна административна процедура и изискване за допълнителен административен акт, в сравнение с Морската трудова

конвенция, за да може един моряк да ангажира отговорността на корабособственика, като се има предвид, че Стандарт А4.2.1, т. 5 от МТК допуска освобождаване на корабособственика от отговорност само по отношение на злополуки, настъпили извън службата на кораба; причинена от умишлено действие или при умишлено прикрита болест или недъг в момента на наемане на работа, а изискването за представяне от моряка на административен акт за установяване на злополуката, създава още една, допълнителна възможност за освобождаване на корабособственика от отговорност, а съгласно местното законодателство задължението за инициране на административната процедура по установяване на злополуката и издаване на административния акт е на корабособственика, а не на моряка“.

УКАЗВА на страните **в двуседмичен срок** от съобщението за настоящото определение, че на основание чл. 43, ал. 2 и ал. 3 от КМЧП могат да представят документи, установяващи съдържанието на разпоредби на правото на Република Малта, на които те основават своите искания или възражения, или по друг начин да окажат съдействие на съда при установяване на неговото съдържание.

При невъзможност, съдът ще предприеме действия по установяване и изискване на приложимото право по дипломатичен път на основание Европейската конвенция за информация относно чуждестранното право, Лондон, 07/06/1968 чрез приемащата агенция в Република Малта: The Crown Advocate General, The Palace, M – VALLETTA, чрез Министерство на правосъдието на Република България, обявена на адрес: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/062/declarations?p_auth=ZwUcJNku.

НАПЪТВА на основание чл. 273 вр. чл. 140, ал. 3 от ГПК страните към медиация или към спогодба, като указва на същите, че постигането на спогодба посредством взаимни отстъпки от страна на всяка от тях ще доведе до бързото и ефективно уреждане на спора по между им и ще благоприятства процесуалните и бъдещите извънпроцесуални взаимоотношения по между им. При приключване на делото със спогодба половината от внесената държавна такса се връща на ищеца, на основание чл. 78, ал. 9 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____